

UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI” CLUJ-NAPOCA
FACULTATEA DE DREPT
ȘCOALA DOCTORALĂ DE DREPT

TEZĂ DE DOCTORAT

Conducător de doctorat:

Prof. Univ. Dr. GHEORGHITĂ MATEUȚ

Student-doctorand:

BOGDAN BODEA

2014

**UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI” CLUJ-NAPOCA
FACULTATEA DE DREPT
ȘCOALA DOCTORALĂ DE DREPT**

**UTILIZAREA INTERCEPTĂRILOR ȘI ÎNREGISTRĂRILOR DE CONVORBIRI
CU TITLU DE MIJLOACE DE PROBĂ ÎN PROCESUL PENAL ȘI
COMPATIBILITATEA PROCEDURII CU REGLEMENTĂRILE
INTERNAȚIONALE PRIVIND DREPTURILE OMULUI**

Conducător de doctorat:

Prof. Univ. Dr. GHEORGHITĂ MATEUȚ

Student-doctorand:

BOGDAN BODEA

2014

Lucrarea elaborată se dorește a fi o analiză a materiei interceptărilor și înregistrărilor de convorbiri în sistemul dreptului procesual penal român prin raportare la succesiunea de norme ce reglementează instituția în plan intern și la necesitatea compatibilității acestor norme, ca de altfel și a procedurii probator cu reglementările internaționale privind drepturile omului.

Actualitatea temei supuse analizei decurge în principal din frecvența cu care organele de urmărire penală înțeleg să utilizeze această metodă specială de investigare, expunerea în spațiul public a cauzelor în care interceptările sau înregistrările de convorbiri au condus la soluționarea unor dosare intens mediatizate fiind din ce în ce mai frecventă, cu toate consecințele negative pe care o mediatizare a conținutului efectiv al convorbirii le presupune în raport de necesitatea respectării dreptului la viață privată.

Baza teoretică a studiului este alcătuită din numeroase acte normative, studii, monografii, tratate și alte lucrări științifice expuse pe larg în cuprinsul lucrării precum și în partea de Bibliografie, la care se adaugă *iurisprudenta*, ca un constant factor de interpretare aplicare a normelor dreptului pozitiv, fie că aceasta aparține instanțelor naționale, străine sau Curții Europene a Drepturilor Omului.

Demersul își propune a constitui o critică, în principal constructivă, a reglementărilor actuale, fiind formulate propuneri *de lege ferenda* menite să confere garanții superioare celor existente, necesare din perspectiva respectului datorat drepturilor fundamentale ale persoanei. Astfel cum am arătat asemenea garanții, impuse prin intermediul jurisprudenței Curții sau a textului Convenției nu trebuie să privească ca fiind piedici în calea utilizării conforme a acestor procedee probatorii, scopul lor nefiind acela de a priva organele statului care au ca atribuțiune prevenirea sau pedepsirea faptelor penale de instrumente necesare activității lor, ci de a ghida activitatea acestora în conformitate cu necesitatea respectării principiului preeminenței dreptului și a idealurilor democratice¹.

---

¹ P. De Koster, *Terrorism: special investigation techniques*, Part I – Analytical report, editura Council of Europe Publishing, 2007, p. 27

Lucrarea este structurată în 5 capitole, fiecare împărțite în subcapitole și secțiuni ce urmăresc pe de-o parte reglementarea legală a instituției precum și abordarea doctrinară tradițională a temei supuse analizei.

Capitolul I al lucrării intitulat „Considerațiuni privind interceptările și înregistrările de convorbiri ca metodă specială de investigare în sistemul dreptului procesual penal român” este structurat în două subcapitole dintre care primul definește noțiunile de interceptare, înregistrare audio-video, comunicare și convorbire, identificând în cele din urmă natura juridică a interceptărilor și înregistrările audio video ca fiind aceea a unei **metode de investigare**, create pentru a asigura dobândirea de probe esențiale atingerii scopului procesului penal, respectiv un *procedeu probatoriu* în optica legiuitorului Noului Code de Procedură Penală. Al doilea subcapitol își propune să delimiteze cadrul normativ ce reglementează instituția, atât în ceea ce privește legislația națională cât și reglementările internaționale aplicabile, între care o influență vădită o are Recomandarea nr. 10 (2005) a Consiliului Europei.

Capitolul II intitulat raportul dintre interceptările sau înregistrările de convorbiri și dreptul la viață privată tratează metoda de investigare din perspectiva ingerinței în dreptul la viață privată a persoanei supuse supravegherii.

Un prim subcapitol este dedicat sistemului nord american, în care esența dreptului la viață privată, în concepția doctrinei, o reprezintă *dreptul la intimitate*, ca derivat al principiul minimei intervenții impus statului sub denumirea de „**the right to be let alone**”². Principiul minimei intervenții presupune din perspectiva drepturilor fundamentale restrângerea exercițiului unui drept sau a unei libertăți doar în măsura în care este necesară într-o societate democratică și proporțională cu situația care a determinat-o.

Este abordată jurisprudența Curții Supreme a Statelor Unite în materia interceptărilor, în cauza *Olmstead vs US* Curtea stabilind inițial că **probele rezultate din interceptarea convorbirilor sunt admisibile în instanță**, excepția inadmisibilității probelor obținute *cu încălcarea celui de-al patrulea Amendament*, instituită de precedentul *Weeks* nu își găsește aplicabilitatea, dată fiind lipsa incidenței

---

² Creație doctrinară a Președintelui Curții Supreme a statului Michigan Thomas McIntyre Cooley. a se vedea *Cooley on Torts*, 2d ed., p. 29, apud **S. D. Warren, L. D. Brandeis**, *op. cit*, p. 195

amendamentului în materia interceptărilor realizate în lipsa unei pătrunderi efective în spațiile private, Curtea apreciind că opinia contrară ar aduce grave prejudicii societății și ar conferi o protecție nejustificată persoanelor care săvârșesc infracțiuni.

Opinia separată exprimată în aceeași cauză de către **judcătorul Brandies** ce în timp a ajuns să depășească în popularitate opinia majoritară argumentează **injustețea unei diferențe de tratament juridic între comunicările scrise și cele realizate prin intermediul telefonului**, arătându-se că deși cele două forme de comunicare se pot delimita cu ușurință, nu există o deosebire de concept între acestea. Ingerința în sfera privată este mai gravă în cazul interceptărilor telefonice, cât timp acest tip de comunicare presupune ascultarea conversațiilor tuturor interlocutorilor persoanei vizate, din perspectiva naturii protecției conferite este irelevant locul unde s-a realizat accesarea cablurilor de telefonie sau faptul că probele astfel dobândite susțineau actul de acuzare, fiind pertinente în stabilirea vinovăției inculpatului, iar în ceea ce privește admisibilitatea probei s-a arătat că **instanțelor de judecată le este prohibit a administra probe a căror proveniență este ilicită**.

Jurisprudența Curții Supreme a SUA s-a orientat subsecvent înspre constatarea existenței unei ingerințe nejustificate în drepturile prescrise de cel de-al patrulea amendament în cauzele *Berger v. New York* și *Katz v. New York*. Curtea a apreciat că prin însăși natura sa, interceptarea implică o **intruziune extinsă în viața privată**. Frecvența utilizării unor asemenea procedee și modalitatea în care sunt respectate drepturile și libertățile fundamentale impune o analiză a **proporționalității** ingerinței și **echitabilității** procedurii³ și instituirea unor garanții, respectiv

a) ca o autoritate independentă să autorizeze procedura, anterior interceptării convorbirilor telefonice și doar dacă există motive rezonabile de autorizare;

b) ca cererea pentru emiterea autorizației să descrie infracțiunea săvârșită sau care urmează a fi săvârșită, locul, persoanele sau lucrurile vizate

c) ca autorizarea să prevadă o durată maximă a perioadei de interceptare

d) notificarea persoanei vizate sau motivele pentru care o asemenea notificare nu poate fi emisă;

e) procedura privind întoarcerea mandatului.

---

³ A se vedea hotărârea *Osborn v. United States*, 385 US 323 (1966).

Al doilea subcapitol supune analizei conformitatea procedurii cu exigențele impuse de Convenția Europeană și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. Condițiile unei ingerințe astfel cu s-a reținut în jurisprudența constantă a Curții conforme impun ca ingerința să fie prevăzută de lege, să urmărească un scop legitim, să fie necesară într-o societate democratică și să fie proporțională cu scopul urmărit.

Legea trebuie să fie deopotrivă **accesibilă**, fapt ce presupune ca norma să poată fi cunoscută oricărei persoane și este îndeplinită în măsura în care legea se bucură de o publicitate care permite destinatarilor să ia la cunoștință conținutul acesteia și **previzibilă**, aspect ce presupune ca norma să fie clară, redactată de o asemenea manieră încât persoana căreia i se adresează să înțeleagă sensul noțiunilor folosite și suficient de precisă pentru a-i da posibilitatea adoptării unei conduite conforme.

Sunt expuse și analizate din perspectiva interceptărilor și a dreptului la viață privată imperative precum **lex scripta** ce presupune din punct de vedere al drepturilor fundamentale **ca orice îngrădire a unui drept sau a unei libertăți a persoanei să fie prevăzută de lege**. Imperativul impune o limitare a izvoarelor de drept în materie penală, în condițiile în care Curtea admite că din categoria acestora fac parte legea și hotărârile judecătorești, cu precizarea că acestea din urmă pot avea în principiu doar rolul de a interpreta legea. **Lex certa** presupune **redactarea textului legal cu suficientă claritate** pentru ca orice persoană să își poată da seama care sunt acțiunile sau inacțiunile ce intră sub incidența ei. **Lex stricta** care se adresează **judecătorului** chemat să realizeze aplicarea textului, impune stricta interpretare a normelor dreptului procesual penal și determină inadmisibilitatea analogiei în această materie. **Lex praevia** vizează interdicția aplicării retroactive a normei de drept penal iar din perspectiva dreptului la viață privată acest imperativ presupune ca **adoptarea ulterioară a unui cadru normativ ce să reglementeze o ingerință și să justifice astfel conduita organelor statului, să fie irelevantă** în măsura în care ingerința nu era prevăzută de lege la momentul realizării acțiunii prejudiciabile.

Din perspectiva **scopului legitim** sunt definite noțiunile de **securitate națională** ce reprezintă valorile fundamentale ale statului precum integritatea sa teritorială sau suveranitatea acestuia; **siguranța publică** are în vedere protecția comunității contra unor evenimente ce îi pot afecta existența; prin **ordine** se are în vedere ordinea ce trebuie să

existe în interiorul unui grup; **prevenirea infracțiunilor** include dincolo de sensul propriu al noțiunii și urmărirea sau sancționarea faptelor deja comise; **morala publică** va fi analizată prin raportare la sistemul juridic în discuție, implicând protejarea intereselor și bunăstării persoanelor care din cauza imaturității sau a dependenței trebuie să beneficieze de o protecție sporită; protecția **drepturilor și libertăților** altuia nu are în vedere exclusiv drepturi garantate de Convenție ci și cele reglementate în dreptul intern.

Curtea a stabilit că există o strânsă legătură între noțiunile de „necesitate” și „societate democratică”, reamintind că autoritățile naționale au primele competența de a aprecia necesitatea ingerinței, statele păstrând o marjă de apreciere care depinde de natura activității în discuție și de scopul restricțiilor iar o ingerință este proporțională cu scopul urmărit doar în condițiile în care atingerea acestuia nu este posibilă prin alte mijloace, mai puțin restrictive, aflate la dispoziția autorităților statului.

Din perspectiva jurisprudenței Curții studiul analizează existența unei ingerințe în condițiile în care convorbirile telefonice **nu sunt în mod expres menționate** în art. 8 parag. 1 al Convenției. Cu toate acestea potrivit jurisprudenței Curții sunt cuprinse în sfera de incidență a noțiunilor de „viață privată” și „corespondență” (*Hot. Klass ș.a. c. Germaniei*)

De asemenea se vor circumscrie sferei de incidență a art. 8 și supraveghețile efectuate cu privire la mesajele trimise prin intermediul **pager-ului** (*hot. Sean Marc Taylor-Sabori c. Regatului Unit*) la fel ca și apelurile telefonice care provin sau care sunt destinate **localurilor profesionale**, precum birourile de **avocați** (*hot. Kopp c. Elveției*) ori efectuate prin intermediul sistemului de telecomunicații intern ce funcționează la **sediu poliției** (*Halford c. Regatului Unit*). De asemenea **obținerea datelor privind convorbirile** telefonice, solicitate operatorului de telefonie, precum și **înregistrările audio efectuate cu ocazia arestării** reclamantilor în vederea obținerii unor mostre conținând amprenta vocală necesare pentru a realiza o comparație între acestea și înregistrările ambientale efectuate în cauză constituie o încălcare a articolului 8 din Convenție (*Hot. P.G. și G.H. c. Regatului Unit,*)

Ingerința va exista independent de orice o distincție în raport de **titularul liniei** supuse supravegheții (*Hot. Lambert c. Franței*) **neconstituind un imperativ dovedirea interceptării efective** a convorbirilor în condițiile în care o persoană poate, să pretindă

calitatea de victimă determinată de simpla utilizare a unor măsuri secrete sau de existența unei legislații ce permite autorizarea acestor măsuri, fără a fi nevoie să susțină că astfel de măsuri au fost, în fapt dispuse față de propria persoană. (*Hot. Klass*).

Deși Curtea a evitat să se pronunțe cu privire la incidența normelor Convenției în situația intervenției unui element de extraneitate **am apreciat**, că nu poate constitui un factor determinant în analiza incidenței dispozițiilor Convenției împrejurarea că actele de interceptare s-au realizat cu privire la **convorbiri efectuate în afara teritoriului statului contractant**, câtă vreme ingerința aparține unei autorități a acestui stat, este îndreptată împotriva cetățenilor săi, dispusă și executată în raport de legislația statului semnatar, în caz contrar, orice stat respondent ar putea eluda obligațiile care îi revin în temeiul Convenției. (cu referire la *hot. Weber și Saravia c. Germaniei*)

În cadrul unor secțiuni distincte lucrarea abordează ingerințe nejustificate precum lipsa de independență a autorităților competente să autorizeze ingerința, lipsa unui control a posteriori al temeiniciei interceptării din partea unei autorități independente și imparțiale, lipsa garanțiilor referitoare la păstrarea caracterului intact și complet al înregistrărilor și distrugerea acestora, lipsa de independență a autorității care ar fi putut certifica realitatea și fiabilitatea înregistrărilor, inexistența unei informări subsecvente, publicarea conținutului interceptărilor în mass-media precum și compatibilitatea utilizării probelor rezultate din interceptări cu dreptul la un proces echitabil și limitările existente în privința corespondenței purtate de avocați în condițiile în care analiza existenței unei ingerințe pare să comporte necesitatea unei verificări mai atente a îndeplinirii standardelor de protecție, din perspectiva posibilelor repercusiuni asupra bunei administrări a justiției și, prin urmare, asupra drepturilor garantate de articolul 6 din Convenție. (*Hot. Niemietz c. Germaniei*)

Capitolul III intitulat „Condițiile privind autorizarea și executarea interceptărilor și înregistrărilor de convorbiri în scopul obținerii de probe în procesul penal” este structurat în șase subcapitole, în care sunt dezvoltate cerințele imperative ale normelor dreptului pozitiv necesare a fi îndeplinite în vederea autorizării sau executării interceptărilor și înregistrărilor de convorbiri.

Sub acest aspect legea impune existența unei suspiciuni rezonabile apte să justifice autorizarea ingerinței, ce să rezulte din **probele și datele** existente la momentul

autorizării, spre deosebire de vechea reglementare ce impunea necesitatea **existenței unor date sau indicii temeinice** din care să rezulte pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni. Îndeplinirea condiției este analizată prin raportare la dreptul comparat sub aspectul **elementelor de investigare provenite din surse anonime**, cu titlu de indicii temeinice în procesul penal, situație în care am arătat că în opinia noastră este imposibil a se realiza o evaluare corectă a suspiciunii rezonabile câtă vreme nu se cunoaște proveniența informațiilor, stabilirea cu exactitate a sursei acestora fiind un element esențial al verificării, inclusiv prin raportare la **credibilitatea sursei**.

Cu privire la **sfera infracțiunilor** a căror pregătire sau săvârșire poate determina autorizarea procedurii, potrivit dispozițiilor art. 139, alin. 2 din Noul Cod, supravegherea tehnică se poate dispune în cazul infracțiunilor contra securității naționale prevăzute de Codul penal și de legi speciale, precum și în cazul infracțiunilor de trafic de droguri, de trafic de arme, de trafic de persoane, acte de terorism, de spălare a banilor, de falsificare de monede ori alte valori, de falsificare de instrumente de plată electronică, contra patrimoniului, de șantaj, de viol, de lipsire de libertate, de evaziune fiscală, în cazul infracțiunilor de corupție și al infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție, infracțiunilor împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene, al infracțiunilor care se săvârșesc prin sisteme informatice sau mijloace de comunicații electronice ori în cazul altor infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa închisorii de **5 ani sau mai mare**, legiuitorul oprindu-se deopotrivă asupra unui criteriu *cantitativ*, acela al unui minim al pedepsei, cât și asupra unui criteriu *calitativ*, ce are în vedere natura infracțiunilor.

Și această condiție a fost analizată prin raportare la dreptul comparat, sistemul român deosebindu-se esențial însă de cel italian în condițiile în care nu impune ca infracțiunile cu privire la care se poate dispune autorizarea să fie săvârșite cu intenție, singura cerință fiind ca legea să prevadă pedeapsa închisorii de 5 ani sau mai mare, situație în care ingerința se poate dispune în legătură cu infracțiuni precum uciderea **din culpă**⁴

---

⁴ Sfera infracțiunilor din culpă pentru care legea prevede pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani este restrânsă, urmările acestor infracțiuni fiind suficient de grave. În acest sens legea are în vedere pedepse superioare în situația provocării din culpă unor urmări precum decesului unei persoane (art.192), un dezastru (art 255 NCP) etc. Cu toate acestea apreciem că norma italiană oferă o protecție superioară sub aspectul proporționalității ingerinței, susceptibilă a fi suplinită în sistemul român de aprecierea judecătorului la momentul autorizării.

În vechea reglementare datele sau indiciile temeinice vizau astfel cum am arătat probarea pregătirii sau săvârșirii anumitor infracțiuni pentru care urmărirea penală se efectuează **din oficiu**.

Am apreciat că prin **săvârșirea unei infracțiuni** în sensul codului procedură penală legiuitorul a desemnat infracțiunea consumată și tentativa pedepsibilă în timp ce prin pregătirea unei infracțiuni a avut în vedere tentativa neincriminată și actele preparatorii neincriminate se circumscrie noțiunii, arătând că prin infracțiune gravă se înțelege o infracțiune contra vieții persoanei, unele infracțiuni contra patrimoniului, infracțiuni contra libertății persoanei sau alte infracțiuni care prezintă gravitate, fie prin raportare la modalitatea de executare, fie prin urmarea produsă, în sensul dispozițiilor Legii 39/2003.

Cu toate că în doctrină s-a arătat critic că acest act normativ nu face o enumerare a infracțiunilor grave care să fie aplicabilă explicit întregii legislații penale și, ca atare, dispozițiile sale nu pot fi extinse de drept asupra altor instituții am apreciat că raportarea la textul legal invocat este una eficientă în trasarea unor limite de incidență ale textului. Este adevărat că infracțiuni deja incriminate precum determinarea sau înlesnirea sinuciderii sau pruncuciderea ori alte infracțiuni ce pot fi incriminate pe viitor nu sunt cuprinse în enumerarea art. 2 din Legea 39/2003 cu toate că prin raportare la urmarea pe care o produc și în consecință la gravitatea lor ar trebui avute în vedere ca temei al autorizării ingerinței, precizând că enumerarea din cuprinsul textului legal invocat **nu este una limitativă**.

Cu privire la **utilizarea probațiunii rezultate din interceptare în altă cauză** am arătat că textul Codului de procedură penală face referire la modalitatea de administrare a probațiunii, situație în care, fiind prevăzută cu titlu de excepție de strictă interpretare admisibilitatea utilizării *anumitor interceptări* într-o altă cauză penală, restul interceptărilor ce nu răspund exigențelor textului nu pot fi folosite *ca probe* în procesul penal.

În ceea ce privește infracțiunile **din culpă ce urmează a fi comise** acestea nu pot fi avute în mod evident în vedere la autorizarea ingerinței deoarece săvârșirea acestor infracțiuni nu poate fi anticipată, cu privire la cele *deja comise* o autorizare poate fi dispusă, situația fiind identică și în cazul infracțiunilor preaterintenționate deja comise.

În privința infracțiunilor *ce urmează a fi comise* ale cărei forme epuizate sunt caracterizate de **praeterintenție**, utilizarea interceptărilor poate fi avută în vedere doar dacă infracțiunea intenționată ce este absorbită în conținutul constitutiv al infracțiunii praeterintenționate și peste care se suprapune culpa autorului răspunde exigențelor art. 139, alin. 2 Noul Cod (art. 91¹ cod procedură penală 1968). Spre exemplu în cazul infracțiunii de viol prevăzută de art. 197 alin 3 teza a II a Codului Penal 1968 săvârșită asupra unui membru al familiei sau asupra unei victime minore⁵ ori a infracțiunii de lipsire de libertate săvârșită în condițiile art. 189, alin. 6, infracțiuni ce au ca rezultat moartea victimei și sunt prin natura lor praeterintenționate⁶. Temeiul autorizării îl va constitui în acest sens infracțiunea intenționată absorbită, praeterintenția neputând fi anticipată la momentul autorizării unei interceptări în condițiile în care se are în vedere prevenirea unei infracțiuni viitoare rezultatul mai grav, imputabil cu titlu de culpă fiind la acest moment doar o simplă posibilitate.

În cazul infracțiunilor praetrentenționate ce absorb o infracțiune intenționată care nu corespunde exigențelor art. 139, alin. 2 Noul Cod (art. 91¹ cod procedură penală 1968) și a căror comitere nu s-a realizat situația se prezintă în mod diferit. Este cazul infracțiunii de loviri sau vătămări cauzatoare de moarte⁷ săvârșită prin simpla lovire a victimei. Astfel infracțiunea ce urmează a fi comisă potrivit rezoluției infracționale inițiale este de loviri sau alte violențe, faptă ce în mod evident nu corespunde criteriilor de selecție prescrise de legiuitor, sub aspectul gravității faptei. În aceste condiții o autorizare a interceptărilor nu poate fi dispusă anterior comiterii infracțiunii sub pretextul eventualității producerii unei rezultat mai grav, consecința contrariului fiind căderea în derizoriu a dispozițiilor privitoare la gravitatea infracțiunii, ce trebuie să existe la momentul autorizării, iar nu ulterior.

În ceea ce privește infracțiunile care se săvârșesc **prin mijloace de comunicare** electronică au fost expuse disputele cu privire la interpretarea noțiunii în doctrina italiană privind necesitatea de a stabili în ce măsură expresia are în vedere o interpretare

---

⁵ Ipoteza are în vedere și punerea în mișcare a acțiunii penale din oficiu inclusiv cu privire la infracțiunea intenționată absorbită respectiv art. 197, alin. 2 și art. 197, alin. 3, teza. I.

⁶ În mod similar prin raportare la dispozițiile Noului Cod Penal violul care a avut ca urmare moartea victimei prevăzut în art. 218, alin. 4 respectiv lipsirea de libertate care a avut ca urmare moartea victimei prevăzută de art. 205, alin. 4 pot atrage autorizarea ingerinței.

⁷ Prevăzută de art. 183 Cod penal.

limitativă prin raportare la infracțiunile de insultă, amenințare sau hărțuire ale unor persoane prin intermediul telefonului, atunci când în cuprinsul incriminării se regăsește această modalitate de comitere a infracțiunii ca element constitutiv sau o interpretare extensivă ce are în vedere săvârșirea oricărei infracțiuni prin intermediul telefonului.

Prin raportare la dispozițiile Noului Cod, am criticat opinia potrivit căreia pot fi avute în vedere infracțiuni care prin specificul lor implică existența unui mijloc de comunicare electronică deoarece ar presupune ca și în raport de infracțiuni precum **amenințarea**, mijlocul procedural să poată fi autorizat doar datorită împrejurării că este săvârșită prin intermediul telefonului, astfel încât în ceea ce ne privește apreciem că sfera infracțiunilor **ar trebui restrânsă la infracțiuni a căror latură obiectivă cuprinde în cadrul elementului material utilizarea unui mijloc de comunicare electronică.**

În raport de gravitatea infracțiunii o situație particulară o reprezintă autorizarea ingerinței **la cererea motivată a persoanei vătămate adresată procurorului**, caz în care, în temeiul art. 140, alin. 9 Noul Cod (art. 91¹ alin. 8 cod procedură penală 1968) procurorul poate solicita judecătorului autorizarea interceptării și înregistrării convorbirilor ori comunicărilor efectuate de aceasta prin telefon sau orice mijloc electronic de comunicare, indiferent de natura infracțiunii ce formează obiectul cercetării. Am argumentat, cu trimitere la opiniile deja exprimate în doctrină că o asemenea prevedere poate permite efectuarea unor ingerințe grave în viața privată

Din perspectiva condiției introduse prin intermediul Noului Cod aceea a **proporționalității** cu restrângerea drepturilor și libertăților fundamentale, date fiind particularitățile cauzei, importanța informațiilor ori a probelor ce urmează a fi obținute sau gravitatea infracțiunii am arătat că în verificarea îndeplinirii acestei condiții în situația persoanelor obligate la păstrarea secretului profesional judecătorul poate să refuze autorizarea interceptărilor convorbirilor purtate de aceștia cu persoana interesată.

Cu privire la **indispensabilitatea autorizării** sorgintea acestui principiu, dincolo de interpretarea Convenției o reprezintă chiar textul legal al art. 91¹ care prevede că autorizarea va cuprinde motivele pentru care stabilirea situației de fapt sau identificarea ori localizarea participanților *nu poate fi făcută prin alte mijloace* aceasta cunoscând o consacrare legislativă expresă în cuprinsul Noului Cod, potrivit art. 139, alin. 1, lit. c măsura poate fi dispusă doar dacă probele nu ar putea fi obținute în alt mod sau obținerea

lor ar presupune dificultăți deosebite ce ar prejudicia ancheta ori există un pericol pentru siguranța persoanelor sau a unor bunuri de valoare.

În privința necesității **începerii urmăririi penale** am argumentat în contra considerentelor **deciziei Curții Constituționale nr. 962 din 2009** că o asemenea condiție nu exista în vechea reglementare. Am apreciat că și dispozițiile art. 140, alin. 1 din Noul Cod potrivit cărora supravegherea tehnică poate fi dispusă *în cursul urmăririi penale* nu este la adăpost de critici. Astfel potrivit dispozițiilor art. 305, alin. 1, când actul de sesizare îndeplinește condițiile prevăzute de lege și se constată că nu există vreunul dintre cazurile care împiedică exercitarea acțiunii penale prevăzute la art. 16 alin. 1, organul de urmărire penală dispune începerea urmăririi penale cu privire la faptă, însă sesizarea organelor de urmărire penală poate, însă, avea loc **doar cu privire la infracțiuni deja săvârșite**, situație în care se pune problema posibilității autorizării supravegherii tehnice în cazul *pregătirii* unei infracțiuni situație în care nu poate fi dispusă începerea urmăririi penale.

Am arătat că *de lege ferenda* ar trebui să se prevadă expres că necesitatea îndeplinirii condiției începerii urmăririi penale subzistă doar în situația autorizării ingerințelor cu privire la fapte deja săvârșite, iar o asemenea condiție să nu opereze în privința pregătirii unor infracțiuni, interpretare pe care *de lege lata* a fost dedusă câtă vreme legislația prevede posibilitatea autorizării ingerinței în privința infracțiunilor aflate în curs de pregătire, dar impune începerea urmăririi penale, ce se poate realiza doar cu privire la infracțiuni deja săvârșite fapt pentru care am apreciat rezonabil a interpreta că legislația impune o condiție de începere a urmăririi penale doar cu privire la situația în care aceasta se poate realiza.

Existența unei autorizații, emisă cu respectarea exigențelor impuse de reglementarea națională a fost analizată drept o condiție de executare a interceptărilor.

Capitolul IV, intitulat „Procedura de autorizare a utilizării interceptărilor și înregistrărilor de convorbiri cu titlul de mijloace de probă în procesul penal” tratează, în mod unitar în cuprinsul primului subcapitol sfera persoanelor ce pot fi vizate de procedeu probator reglementând excepțiile instituite de lege sau avute în vedere în dreptul comparat precum persoanele care au calitatea de avocat, în condițiile în care Noul cod de procedură penală prevede în cuprinsul art. 139, alin. 4 că raportul dintre avocat și

persoana pe care o asistă sau o reprezintă nu poate forma obiectul supravegherii tehnice, decât dacă există date că avocatul săvârșește sau pregătește săvârșirea unei infracțiuni dintre cele prevăzute la alin. 2. Am apreciat că noua formă a textului art. 139 lărgeste sfera persoanelor cu privire la care restricția privind utilizarea interceptării este incidentă la **noțiunea de client**, susținând prin raportare la punctul de vedere minoritar al doctrinei italiene că **limitarea are un caracter preventiv, relația dintre avocat și persoana pe care acesta o reprezintă neputând fi supusă supravegherii tehnice.**

Au fost supuse analizei și o serie de relații profesionale ce implică o obligație de confidențialitate precum cele dintre *medic-pacient*, *psiholog-client*, *preot-enoriaș*, *detectiv particular-client*, *jurnalist-sursă*, *notar public-client*.

De lege ferenda am apreciat că s-ar impune intervenția legiuitorului în privința unora dintre aceste raporturi, fiind de netăgăduit faptul că în ceea ce privește *raportul preot-enoriaș*, indiferent de confesiune, respectiv *raportul psiholog-client* acestea pot privi fapta ce face obiectul cercetării, situație în care neprotejarea unor asemenea raporturi prin instituirea unei limitări legale, similare celei prevăzute în cazul avocaților, ar contribui decisiv la **încălcarea așteptării rezonabile privind caracterul privat al acestor convorbiri** sau chiar a exercitării altor libertăți fundamentale precum **libertatea de religie**. Exercițarea dreptului la apărare nu poate constitui unica rațiune de instituire a unei limitări, existând suficiente alte drepturi și libertăți, la fel de importante, ce pot impune instituirea unei limitări.

O situație aparte o reprezintă **salariații avocaților** în condițiile în care legea nu prevede expres o limitare în acest caz. Am subliniat, cu toate acestea, că obiect al protecției este, potrivit legii, *raportul* dintre avocat și persoana pe care acesta o asistă sau o reprezintă, fiind indiferentă persoana prin intermediul căruia acest raport se realizează, câtă vreme aceasta angajează în conversație cabinetul avocatului.

Cu privire la interceptarea persoanelor aflate în relație de rudenie cu suspectul sau inculpatul, dreptul de a nu face o declarație, recunoscut persoanelor apropiate inculpatului, reprezintă o facultate a acestor persoane doar în audierea acestora de către organele judiciare și **nu presupune o limitare a realizării procedurii probator**, acest drept nefiind asimilat obligației de păstrare a secretului profesional, caracterul confidențial al convorbirii fiind la latitudinea soțului, fostului soț sau rudei suspectului

sau inculpatului, fapt pentru care nu se poate afirma că există o așteptare rezonabilă a suspectului sau inculpatului privind confidențialitatea acestor convorbiri.

În analiza imunităților procedurale, în raport de **Președintele României** existența imunității determină imposibilitatea autorizării procedurii probator, însă în ceea ce îi privește pe **senatori și deputați** o asemenea imposibilitate nu există. Este criticabilă însă din punctul nostru de vedere instituirea unei limitări în raport de percheziționarea senatorului sau deputatului și lipsa unei asemenea limitări cu privire la procedura autorizării interceptărilor sau înregistrărilor de convorbiri sau comunicări. În măsura în care rațiunea neînstituirii unei limitări în privința acestei din urmă proceduri s-ar explica prin raportare la necesitatea păstrării secretului operațiunilor în vederea asigurării finalității procedurii, o rațiune identică ar fi impus și lipsa de avertizare a parlamentarului în privința percheziției fapt pentru care limitarea libertăților individuale ce operează în mod similar **ar trebui reglementată unitar**, iar revizuirea conținutului imunității procedurale a acestor persoane este necesară având în vedere disfuncționalitățile semnalate, dat fiind specificul activităților pe care parlamentarii le desfășoară și eventualele presiuni la care aceștia ar putea fi supuși.

Din perspectiva imunităților diplomatice nu poate fi dispusă autorizarea judecătorilor Curții Europene a Drepturilor Omului sau a personalului diplomatic acreditat, în condițiile în care dispoziții exprese precum art. 30 al Convenției cu privire la relațiile diplomatice, încheiată la Viena la data de 18 aprilie 1961, prevăd inviolabilitatea **corespondenței** acestor persoane.

În privința judecătorilor, în raport de modalitatea de formare a convingerii intime a acestora, ca parte integrantă a deliberării, am argumentat că aceștia beneficiază de o inviolabilitate ce determină inadmisibilitatea înregistrării activității de deliberare, în vederea dobândirii de probe în procesul penal.

Al doilea subcapitol analizează procedura ordinară de autorizare, în care competența autorizării aparține în condițiile art. 140, alin. 1 judecătorului de drepturi și libertăți, organ judiciar specializat, ce asigură separația funcțiilor judiciare și răspunde necesității specializării judecătorului chemat să se pronunțe asupra încuviințării unor ingerințe în drepturile fundamentale ale persoanei, oferind sub acest aspect garanții superioare vechii reglementări. Cu toate acestea am apreciat că noua reglementare nu

prezintă elemente de inedit în raport de practica generată sub imperiul vechii reglementări care a creat *de facto* acest judecător, președintele instanței apelând la instituția desemnării unui judecător specializat ori de câte ori aprecia că aceasta se impune, delegând în acest mod funcția de autorizare, reglementarea *de iure* a practicii curente fiind de natură a aduce beneficii importante în asigurarea respectării exigențelor impuse unei astfel de ingerințe.

În privința **înregistrărilor realizate de către parte** Curtea Constituțională a arătat că ingerința este conformă cu respectarea dreptului la viață privată în condițiile în care rațiunea reglementării o reprezintă conferirea posibilității ca înregistrările prezentate de părți să poată constitui mijloace de probă, dacă nu sunt interzise de lege.

Posibile ingerințe apar în măsura în care sub pretextul aparentei realizării de înregistrări proprii, organele de investigare au o conduită activă în obținerea lor, fie că aceasta se materializează în oferirea de suport logistic sau de informații, ori consultanță de specialitate. În aceste condiții am apreciat că o imixtiune a autorităților în realizarea acestor înregistrări, realizată cu eludarea procedurii privind obținerea autorizației necesare, constituie o ingerință gravă în dreptul la viață privată iar sancțiunea ce se impune a fi aplicată este aceea a excluderii probelor astfel obținute.

Cu privire la constatarea **caracterului nelegal al probei** și momentul la care se poate dispune **excluderea probelor obținute în mod nelegal**, în condițiile Codului de Procedură Penală din 1968 am arătat că dreptul inculpatului de a fi informat a asupra probelor ce urmează să fie folosite în acuzare deși restrâns în faza de urmărire penală datorită caracterului secret al acesteia dobândește o altă valoare consecutiv prezentării materialului de urmărire penală, implicit în faza de judecată, fapt pentru care inculpatul ar trebui să cunoască toate probele ce sprijină actul de acuzare, inclusiv validitatea acestora. Stabilirea materialului probator ce sprijină actul de acuzare ar trebui efectuată anterior pronunțării unei hotărâri cu privire la fondul cauzei în măsura în care excepții privind legalitatea dobândirii acestora sunt ridicate. nu există o obligație a judecătorului de a constata doar odată cu deliberarea asupra fondului cauzei faptul că un mijloc de probă a fost ilegal obținut, situație în care să dispună excluderea probei sau să constate inutilizabilitatea acesteia doar la acel moment. Ceea ce judecătorul are, este cel mult o opțiune în acest sens, însă în ceea ce ne privește o pronunțare cu privire la

inutilizabilitatea probei era de dorit a se realiza, în condițiile vechii reglementări subsecvent citirii actului de acuzare, cu atât mai mult în situația în care există o solicitare în acest sens în vederea evitării producerii de consecințe juridice menite să restrângă sau să îngreuească dreptul la apărare precum luarea declarațiilor sau propunerea probelor. Acest punct de vedere fiind împărtășit și de legiuitorul român în condițiile în care Noul Cod de procedură penală prevede, în cuprinsul art. 345, competența judecătorului de cameră preliminară în stabilirea cadrului probator și excluderea probelor administrate cu încălcarea prevederilor legale în această fază nou creată, anterior fazei de judecată.

Cu privire la soluționarea cererea prin care se solicită încuviințarea supravegherii tehnice potrivit dispozițiilor art. 140, alin. 3 din Noul Cod, aceasta se realizează de către judecătorul de drepturi și libertăți, în aceeași zi, în camera de consiliu, fără citarea părților însă, astfel cum am arătat în mod cu totul **disproporționat** și cu încălcarea principiului egalității armelor, **cu participarea obligatorie a procurorului**.

Cu privire la motivarea hotărârii judecătorul nu poate să ofere o motivare **per relationem** respectiv prin raportare la cererea formulată de procuror deoarece aceasta reduce nivelul de atenție și implicarea judecătorului în luarea deciziei, determinând o poziție înclinată spre adoptare a concluziilor ministerului public, fiind necesară expunerea condițiilor specifice care justifică în mod concret decretul de autorizare, cu indicarea elementelor de investigație din care derivă și ale motivelor care legitimează emiterea autorizației.

În privința autorizării interceptării de către procuror am indicat necesitatea reglementării unei **obligații de a păstra o evidență** a ordonanțelor prin care acesta dispune autorizarea ingerinței, în condiții ce reclamă urgență, precum și imperativul ca această evidență să fie supusă controlului unei autorități independente. Vechea reglementare impunea ca ordonanța prin care se autoriza ingerința să fie înscrisă în registrul special prevăzut în art. 228 alin. 1¹, însă Noul Cod nu prevede o normă imperativă similară, fapt ce ne-a determinat să subliniem eliminarea unei garanții reglementate în trecut.

Rolul unei asemenea evidențe îl constituie posibilitatea verificării existenței ingerinței și, pe cale de consecință a **prevenirii situațiilor arbitrare**, inexistența unei obligații de a păstra o evidență a acestor ordonanțe constituind în sine, în opinia noastră, o

ingerință. Instituirea obligației de a sesiza judecătorul de drepturi și libertăți cu privire la autorizația emisă, pentru ca acesta să se poată pronunța asupra confirmării măsurii generează garanții iluzorii în condițiile în care numărul acestor autorizații nu poate, în lipsa unei evidențe, să fie comparat cu numărul cererilor de confirmare depuse.

Astfel de evidențe sunt reglementate în dreptul comparat, executivul fiind obligat să raporteze, fie legislativului, fie unei Comisii numite de către acesta, numărul autorizațiilor emise în condiții de urgență ori alte aspecte ce țin de exercitarea atribuțiilor proprii în materia supravegherii tehnice.

De asemenea în privința autorizării ingerinței de procuror am expus considerente pentru care apreciem că în analiza legalității și temeiniciei ordonanței, **judecătorul nu ar trebui să cunoască fructul operațiunilor de interceptare și înregistrare**, respectiv probele obținute din această operațiune. În condițiile în care procedura de urgență respectă aceleași exigențe în emiterea ordonanței ca și cele impuse încheierii judecătorului în cazul procedurii ordinare, indiciile temeinice ce trebuiesc avute în vedere și care fac obiectul analizei legalității și temeiniciei sunt *cele care existau la data emiterii ordonanței*, iar nu cele subsidiar dobândite, pe care procurorul nu le-a avut în vedere și nu le-a cunoscut la momentul autorizării ingerinței. Ori analiza legalității și temeiniciei nu se poate realiza prin raportare la alte date decât cele existente la dosar, altminteri intervenția arbitrarului este evidentă, fapt pentru care, *de lege ferenda* am considerat că judecătorului ar trebui să îi fie prohibit expres să ia la cunoștință probele obținute prin chiar operațiunile a căror legalitate a dispunerii o analizează.

În cuprinsul Capitolului V intitulat „Procedura de efectuare a interceptărilor și înregistrărilor audio video” am pledat în favoarea constituirii unui aparat specializat, similar celui care funcționează în cadrul Direcției Naționale Anticorupție, care să deservească Parchetele în vederea realizării operațiunilor de interceptare, care să beneficieze de echipament tehnic propriu și să asigure punerea în executare a autorizațiilor de interceptare și înregistrare ar reprezenta o garanție suplimentară a caracterului secret al operațiunilor și al eficacității mijlocului de probă.

În privința redării înregistrărilor, Noul Cod aduce o modificare importantă în ceea ce privește întocmirea proceselor verbale privind activitatea de interceptare, dispozițiile art. 143 prevăzând că procurorul sau organul de cercetare penală întocmește un proces-

verbal pentru fiecare activitate de supraveghere tehnică ce va purta denumirea de proces verbal *de consemnare*. În cuprinsul studiului am argumentat că un proces verbal urmează a fi întocmit **cu privire la fiecare activitate de interceptare în parte** în condițiile în care pentru a oferi posibilitatea efectuării unui control eficient asupra modalităților de executare a operațiunilor de supraveghere, acesta va trebui să îndeplinească unele cerințe privind *acuratețea* datelor, greu de atins în condițiile în care consemnarea activităților *s-ar realiza la finalul întregii activități de interceptare*.

Cu privire la **realizarea selecției înregistrărilor** ce urmează a fi redată am arătat că atribuirea unei asemenea competențe procurorului poate constitui o ingerință nejustificată, în măsura în care persoanei interesate i se refuză dreptul de a analiza toate înregistrările în cauză și posibilitatea de a propune administrarea în probațiune a altor convorbiri decât cele selectate de procuror

Cu toate că dispozițiile art. 306, alin. 3 din Noul Cod oferă unele garanții în privința realizării unei corecte selecții, în condițiile în care procurorul este obligat să administreze probe și în favoarea inculpatului fapt ce se transpune într-o obligație de redare și a convorbirilor sau comunicărilor ce nu susțin actul de acuzare, cu atât mai mult cu cât acestea pot forma convingerea procurorului privitoare la necesitatea adoptării unei soluții de netrimitere în judecată cu privire la fapta în cauză, legea nu prevede posibilitatea ca părțile să participe la evaluarea conținutului convorbirilor interceptate legiuitorul apreciind cu ignorarea completă a dreptului la apărare și a drepturilor apărării că orice convorbire pe care procurorul o consideră utilă pentru aflarea adevărului poate fi contrazisă sau combătută de orice parte în faza de judecată, în contextul întregului probatoriu administrat în cauză.

De lege ferenda am apreciat că s-ar impune atribuirea unei competențe a judecătorului de drepturi și libertăți în privința procedurii de selectare a interceptărilor și înregistrărilor de convorbiri și comunicări, în cadrul unei proceduri contradictorii. Un asemenea demers ar oferi garanții superioare celor actuale privind imparțialitatea organului judiciar ce realizează selecția, în special în privința asigurării redării convorbirilor utile formulării apărării în cauză.

De asemenea este necesară reglementarea unei proceduri prin care convorbirile interceptate să fie în integralitate puse la dispoziția persoanei interesate, pentru ca aceasta

să poată realiza o selecție proprie a convorbirilor pe care le apreciază ca fiind utile apărării și a căror administrare înțelege să o solicite. Lipsa unei asemenea proceduri a generat, astfel cum arătam în cuprinsul studiului, o practică neunitară la nivelul instanțelor de judecată în privința admisibilității cererii de remitere a unor copii ale tuturor înregistrărilor efectuate în cauză.

Aducerea la cunoștința inculpatului a conținutului convorbirilor interceptate reprezintă o componentă importantă a dreptului la apărare al inculpatului. Ascultarea înregistrărilor permite apărării să confrunte conținutul convorbirii cu textul acesteia astfel cum a fost redat de către procuror în cuprinsul proceselor verbale de interceptare întocmite.

În practica instanțelor de judecată au existat însă unele soluții contradictorii cu privire la întinderea drepturilor recunoscute apărării sub aspectul **posibilității remiterii** către apărătorul ales al inculpatului, **a unei copii a suportului conținând înregistrările**, în vederea luării la cunoștință a conținutului înregistrărilor.

În cuprinsul studiului am înțeles să criticăm optica instanțelor privind încuviințarea cererii de audiere și **acelor părți din interceptări la care acuzarea nu face referire** exclusiv în măsura în care din probatoriul administrat în cauză ar rezulta că în legătură cu faptele pentru care inculpații au fost trimiși în judecată în intervalul de timp în care au fost efectuate interceptările au existat și alte discuții relevante care nu au fost avute în vedere de către acuzare, dar care pot fi apreciate ca favorabile inculpaților. Instanța de judecată a reținut expres că pentru a se proceda în acest mod cererea inculpaților **trebuie susținută de probe**. Ori îndeplinirea unei asemenea condiții este iluzorie și determină crearea unui **cerc vicios**. În măsura în care inculpatul nu își înregistrează propriile convorbiri nu vedem în ce modalitate ar putea **proba** în fața instanței existența unei convorbiri sau utilitatea ei în apărare. Pe de altă parte dacă deține o astfel de înregistrare efectuată personal, câtă vreme privește propria convorbire aceasta va putea fi prezentată în scop probator sens în care o asemenea cerere ar fi inutilă.

În ceea ce privește argumentul posibilității verificării autenticității prin intermediul unei **expertise**, în cuprinsul Noului Cod o asemenea dispoziție nu mai este reluată, astfel cum s-a arătat prevederea fiind superfluă în condițiile în care nimic nu

împiedică părțile sau organele judiciare să solicite, respectiv să dispună un astfel de procedeu probatoriu în virtutea art. 100 al acestui act normativ.

Cu privire la păstrarea suporturilor Noul Cod aduce unele modificări însă ele generează o anumită ambiguitate. Astfel, dispozițiile art. 143, alin. 2 prevăzând expres că suportul sau o copie certificată a acestuia se păstrează la sediul parchetului, în locuri speciale, în plic sigilat și va fi pus la dispoziția instanței, la solicitarea acesteia.

Ambiguitatea derivă din exprimarea utilizată respectiv suportul sau o copie certificată a acestuia, textul neprevăzând situația în care se poate păstra doar o copie și ce se întâmplă cu originalul. Apreciem că legiuitorul a optat pentru menținerea soluției păstrării originalelor suporturilor la sediul parchetului, în plic sigilat pe toată durata fazei de judecată, iar o copie se poate reține doar în condițiile în care originalele sunt puse la dispoziția instanței.

Noutatea o constituie însă păstrarea *la sediul instanței* a suporturilor, în situația în care în cauză s-a dispus o soluție de clasare, împotriva căreia nu a fost formulată plângere în termenul legal prevăzut la art. 340 sau plângerea a fost respinsă, situație în care procurorul înștiințează de îndată judecătorul de drepturi și libertăți care dispune conservarea suportului material sau a copiei certificate a acestuia, prin arhivare la sediul instanței în locuri speciale, în plic sigilat, cu asigurarea confidențialității.

Spre deosebire de vechea reglementare în care textul făcea referire la o soluție de netrimiteră în judecată, noțiunea de clasare cuprinde atât soluțiile de neurmărire penală cât și cele de netrimiteră în judecată însă un aspect negativ îl constituie nereglementarea situației înregistrărilor în cazul soluțiilor de **renunțare la urmărirea penală**, în condițiile în care stingerea acțiunii penale se poate realiza potrivit dispozițiilor art. 17 din Noul Cod atât prin clasare cât și prin renunțarea la urmărirea penală. Apreciem că pentru identitate de rațiune și convorbirile interceptate în aceste cauze **ar trebui arhivate la sediul instanței**, în condițiile în care din formularea art. 146 se deduce intenția legiuitorului ca subsecvent soluționării cauzei instanța de judecată să fie cea care păstrează acești suportați cu asigurarea confidențialității.

Cu privire la accesul procurorului **la înregistrările arhivate**, în vederea copierii sau consultării pentru ca acestea să fie utilizate într-o altă cauză penală, dispoziții exprese nu sunt reluate în cuprinsul Noului Cod, însă într-o opinie s-a arătat însă că aceasta poate

fi **dedusă** din cuprinsul dispozițiilor art. 142 alin. 5 al Noului Cod, potrivit căruia datele rezultate din măsurile de supraveghere tehnică pot fi folosite și în altă cauză penală dacă din cuprinsul acestora rezultă date sau informații concludente și utile privitoare la pregătirea ori săvârșirea unei alte infracțiuni dintre cele prevăzute la art. 139, alin. 2⁸.

În ceea ce ne privește **nu împărtășim** această opinie. Pe de-o parte este de necontestat că în condițiile prescrise de art. 142, alin. 5 datele rezultate din măsurile de supraveghere tehnică **pot fi folosite și în altă cauză penală**, însă pe de altă parte art. 146 se limitează la a stabili condițiile necesare a fi îndeplinite pentru a se dispune conservarea datelor, **fără a mai indica în mod expres modalitatea în care subsecvent conservării acestea mai pot fi accesate**. În atare situație apreciem că lipsa unei prevederi exprese obligă procurorul la utilizarea acestor date, respectiv copierea suporturilor, **exclusiv anterior conservării lor, accesul acestuia subsecvent arhivării fiind nepermis**.

Ca un argument suplimentar dispozițiile art. 142 alin 6 prevăd că datele rezultate din măsurile de supraveghere care nu privesc fapta ce formează obiectul cercetării sau care nu contribuie la identificarea ori localizarea persoanelor, **se arhivează la sediul parchetului, în locuri speciale, cu asigurarea confidențialității, dacă nu sunt folosite în alte cauze penale potrivit alin. 5 (s.n.B.B.)**. Deci arhivarea are loc doar subsecvent stabilirii de către procuror dacă acestea vor fi sau nu utilizate în altă cauză.

Ultimul capitol care încheie lucrarea conține concluziile prezentului studiu în care sunt reiterate principalele coordonate ale cercetării și propunerile *de lege ferenda* pe care am înțeles să le formulăm. Fără a pretinde că are aptitudinea de a epuiza discuțiile generate de administrarea probelor dobândite ca efect al autorizării interceptărilor și înregistrărilor audio-video în procesul penal, am dorit să aducem o contribuție proprie la evaluarea și îmbunătățirea reglementărilor incidente în materia instituției ce face obiectul analizei studiului nostru.

---

⁸ M.V.Tudoran, *op.cit.*, p. 214

BIBLIOGRAFIE

Tratate, monografii, articole

1. **Anghelescu, I.** *Expertiza criminalistică a vocii și vorbirii*, Ed. Științifică și Enciclopedică București, 1978
2. **Antoniou, T.** *Natura juridică și funcția actelor premergătoare în reglementarea procesual penală*, în R.R.D. nr. 12/1970
3. **Apetrei, M.** *Drept procesual penal*, vol I, Ed. Oscar Print, București, 1998,
4. **Apetrei, M.** *Înregistrările audio și video – mijloace de probă în procesul penal*, în revista de drept penal nr. 3/1998
5. **Associazione tra gli studiosi del processo penale,** *Le intercettazioni di conversazioni e comunicazioni. Un problema cruciale per la civiltà e l'efficienza del processo e per le garanzie dei diritti.* Editura Giuffrè, Milano, 2007
6. **Atasiei, D., Țiț, H.** *Mica reformă în justiție, Legea nr. 202/2010 comentată, ed. a 2-a revăzută și adăugită*, Ed. Hamangiu, 2011
7. **Basarab, M.** *Drept penal. Partea generală*, vol.I, Editura Lumina Lex, București, 2002
8. **Balducci, P.** *Le garanzie nelle intercettazioni tra costituzione e legge ordinaria*, editura Giuffrè, Milano, 2002
9. **Berger, V.** *Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului*, editura IRDO, București, 2005,
10. **Bertoni, L.** *Le Intercettazioni. Mezzo di ricerca della prova nel processo*, Editura Nouva Giuridica, Mtelica, 2012
11. **Bîrsan, C.** *Convenția europeană a Drepturilor Omului. Comentariu pe articole*, vol I, ed. C.H. Beck, București, 2005
12. **Bîrsan, C.** *Convenția europeană a Drepturilor Omului. Comentariu pe articole*, ediția II, ed. C.H. Beck, București, 2010

13. **Bogdan, D.** *Arestarea preventivă și detenția în jurisprudența CEDO, ediția a 2-a, București, 2011*
14. **Bruno, P.F.** *Intercettazioni di comunicazioni o conversazioni* în Digesto delle Discipline Penalistiche, vol VII, ed. Utet, Torino, 1993
15. **Camon, A.** *Le intercettazioni nel processo penale*, editura Giuffrè, 1996
16. **Ciuncan, D.** *Înregistrările audio sau video. Mijloace de probă*, în Revista de drept penal nr. 1/1997
17. **Ciuncan, D.** *Autorizarea judiciară a înregistrărilor audio și video*, în Pro Lege nr. 2/1998
18. **Chiriță, R.** *Convenția Europeană a Drepturilor Omului – Comentarii și explicații*, vol II, ed. C.H. Beck, București, 2007
19. **Coadă, C.** *Relevanța probatorie a interceptărilor audio sau video autorizate în faza actelor premergătoare*, *Dreptul*, nr. 9/2009
20. **Conso, G., Grevi, V., Bargis, M., Caprioli, F., Ceresa-Gastaldo, M., Della Casa, F., Giarda, A., Illuminati, G., Marchetti, M.R., Marzaduri, E., Orlandi, R., Voena, G.P.**, *Compendio di procedura penale, ed. 5*, Editura CEDAM, Padova, 2010
21. **Cordero, F.** *Codice di procedura penale commentato*, editura Utet, Torino 1992,
22. **Deleanu, I.** *Instituții și proceduri constituționale – în dreptul român și în dreptul comparat*, Editura C.H. Beck, București, 2006
23. **Dinacci, F. R.** în *Codice di procedura penale commentato a cura di A. Giarda e G. Spangher*, ed IV, Editura IPSOA, 2010
24. **Donahue, L.** *Anglo American Privacy and Surveillance*, The Journal of Criminal Law and Criminology Northwestern University, School of Law, vol 96,
25. **Dongoroz, V.** *Drept penal*, editura Tirajul, București, 1939
26. **Dongoroz, V.** Nota la dec. Nr. 1694/1945 a Curții de Casație, în Pandectele Române 1946, Vol. I, p.77
27. **Dongoroz, V., Dărîngă, Gh., Kahane, S., Lucinescu, D., Nemeș, A., Popovici, M., Sîrbulescu, P., Stoican, V.** Noul cod de procedură penală și codul de procedură penală anterior. Presentare comparativă, Editura Politică, București, 1969.

28. **Dongoroz, V., Kahane, S., Antoniu, G., Bulai, C., Iliescu, N., Stănoiu, R.** *Explicațiile teoretice ale Codului de Procedură Penală Român. Partea generală, vol I*, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1975
29. **Dongoroz, V., Kahane, S., Antoniu, G., Bulai, C., Iliescu, N., Stănoiu, R.** *Explicațiile teoretice ale Codului de Procedură Penală Român. Partea Specială, vol II*, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1976
30. **Dongoroz, V. s.a.**, *Explicațiile teoretice ale codului penal român*, vol. I,II,III,IV, editura Academiei R.S.R., București, 1975
31. **Dubolino, P., Baglione, T., Bartolini, F.** *Il nuovo codice di procedura penale illustrato per articolo con il commento, la relazione ministeriale e la giurisprudenza, vigente nel nuovo, del vecchio rito*, Editura la tribuna, Piacenza, 1990,
32. **Fabian, G.** *Drept instituțional Comunitar*, Editura Sfera Juridică, Cluj-Napoca, 2004
33. **Filippi, L.** *Codice di procedura penale commentato a cura di A. Giarda e G. Spangher*, ed IV, Editura IPSOA, 2010
34. **Filippi, L.** *L'Intercettazione Di Comunicazioni*, editura Giuffrè, 1997
35. **Filippi, L.** *Un'inquietante pronuncia che annienta il divieto di intercettazione nei confronti del difensore*, în *Cas. pen.*, 2001
36. **Filippi, L., Illuminati, G., Leo, G., Profiti, P.** *Quale riforma per la disciplina delle intercettazioni?*, în *Questione Giustizia*, nr. 6/2006, p. 1212
37. **Gatti, G.** *Codice di Procedura penale annotato con la Giurisprudenza*, ed. Simone, Napoli, 2011,
38. **C. Ghigeci**, *Principiile procesului penal în noul cod de procedură penală*, ed. Universul juridic, București, 2014
39. **Gorgăneanu, I. Gh.** *Înregistrările audio sau video și fotografiile* în *Revista de drept penal* nr 1/1997
40. **Grădinaru, S.** *Supravegherea tehnică în noul Cod de procedură penală*, ed. C.H. Beck, București, 2014
41. **Greenleaf, S.** *A treatise on the Law of Evidence*, ediția 12 revizuită, Ed. Little, Brown and Company, Boston, 1866

42. **Grevi, V.** *Appunti in tema di intercettazioni telefoniche operate dalla polizia giudiziaria*, în *Rivista Italiana di Diritto e Procedura Penale*, 1967
43. **Grevi, V.** *La nuova disciplina delle intercettazioni telefoniche*, editura Giuffrè, Milano, 1979
44. **Hărășteanu, A.** *Interceptarea și înregistrarea convorbirilor sau comunicărilor în Revista de drept penal nr. 2/2004*
45. **Illuminati, G.** *La disciplina processuale delle intercettazioni*, Editura Giuffrè, Milano, 1983
46. **Jidovu, N.** *Interceptările și înregistrările audio sau video prevăzute în art 91^l din codul de procedură penală în jurisprudența Curții Constituționale*, în *Dreptul nr. 7/2010*
47. **Josan, Gh.** *Probleme de drept procesual penal rezolvate de Curtea de Apel Suceava în semestrul I/2005*, în *Dreptul nr 12/2005*, p. 276-277
48. **Kennedy, C., Swire, P.** *State Wiretaps and Electronic Surveillance After September 11*, *Hastings Law Journal*, vol 54(2003)
49. **Kerr, O.** *The Fourth Amendment and New Technologies: Constitutional Myths and the Case for Caution*, *Michigan Law Review* , vol 102
50. **De Koster, P.** *Terorism: special investigation techniques*, Part I – Analytical report, editura Council of Europe Publishing, 2007
51. **Kovesi, L.C.** *Accesul și supravegherea sistemelor de telecomunicații și informatice. Mijloace de probă*, *Dreptul*, nr 7/2003,
52. **Marinelli, C.** *Intercettazioni procesuali e nuovi mezzi di ricerca della prova*, Editura Giappichelli, Torino, 2007
53. **di Martino, C., Procaccianti, T.** *Le intercettazioni telefoniche* editura CEDAM, Padova, 2001
54. **Mateuț, Gh.** *În legătură cu noua reglementare privind înregistrările audio sau video în probațiunea penală*, în *Dreptul nr. 8/1997*
55. **Mateuț, Gh.** *O noutate pentru procedura penală română: invalidarea probelor obținute în mod ilegal*, în *Dreptul nr 7/2004*
56. **Mateuț, Gh.** *Sinteză a discuțiilor purtate în literatura de specialitate în materia actelor premergătoare necesare începerii urmăririi penale în dreptul nr. 12/1997*

57. **Mateut, Gh.** *Tratat de procedură penală, Partea generală*, vol. I, editura C.H. Beck, București, 2007,
58. **Mateut, Gh.** *Tratat de procedură penală, Partea generală*, vol. II, editura C.H. Beck, București, 2012,
59. **Mongiardo, P.** *Il morbo delle intercettazioni telefoniche alla base della mala giustizia*, Editura CSA, Castellana Grote, 2009
60. **Narița, I.** *Evoluții și involuții în ancheta penală*, în *Dreptul* nr. 5/2006
61. **Neagu, I.** *Drept procesual penal. Partea Generală*, vol I, ed. Global Lex, București, 2006
62. **Neagu, I.** *Drept procesual penal. Partea Generală*, vol II, ed. Global Lex, București, 2006
63. **O'Connor, M., Rumann, C.** *Going, Going, Gone: Sealing the Fate of the Fourth Amendment*, 26 *Fordham International Law Journal* vol 26
64. **Paoloni, A., Zavattaro, D.** *Intercettazioni telefoniche e ambientali. Metodi, limiti e sviluppi nella trascrizione e verbalizzazione*, editura Centro Scientifico, torino, 2007
65. **Paraschiv, C.S., Damaschin, M.** *Înregistrările audio sau video și fotografiile în Revista de drept penal* nr 3/2001
66. **Petre, A., Grigoraș, C.** *Înregistrările audio și audio-video*, editura C.H. Beck. București, 2010
67. **Parodi, C.** *La disciplina delle intercettazioni telematiche*, in *Dir. pen. proc.*, 2003
68. **Pino, E.** *Le intercettazioni nella giurisprudenza della Corte di Casazione*, editura Armando Siciliano, Messina, 2009
69. **Pop, Tr.** *Drept procesual penal. Partea generală*, Vol III, Tipografia Națională S.A., Cluj, 1946,
70. **Popa, N.** *Teoria generală a dreptului*, , ediția a III-a, Editura C.H. Beck, București, 2008
71. **Quintana Carretero J. P., Calvo Hernán M. J.**, *Doctrina jurisprudencial sobre derechos fundamentales 2009-2012 (procedimiento especial para la proteccion de los derechos fundamentales de la persona)*, Tribunal Supremo. Sala de lo contencioso-administrativo. Gabinete técnico, Madrid

72. **Renucci, J. Fr.** *Tratat de drept european al drepturilor omului*, editura Hamangiu, București, 2009
73. **Roberts, P., Zuckerman, A.** *Criminal Evidence*, Oxford University Press, Oxford, 2010
74. **Rosenzweig, M. L.** *Law of Wire Tapping*, Cornell Law Quarterly, vol 32
75. **Sava, Al.** *Aprecierea probelor în procesul penal*, ed. Junimea, Iași, 2002,
76. **Sandu, D.** *Interpretarea concluziei raportului de expertiză criminalistică de către organele judiciare*, Dreptul nr. 2/1996
77. **Slăvoiu, R.** *Discuții privind interceptările audio sau video în faza actelor premergătoare*, în Dreptul nr 5/2010
78. **Slăvoiu, R., Dumitrescu, C.** - *Observații cu privire la noua reglementare procesual penală în materia interceptărilor convorbirilor sau comunicărilor*, în Dreptul nr. 2/2007
79. **Solove, D.J.** *A brief history of information privacy law*, în Proskauer on Privacy: A Guide to Privacy and Data Security Law in the Information Age, 2006
80. **Spangher, G.** *La disciplina italiana delle intercettazioni di conversazioni o comunicazioni*, în Archivio penale, 1994
81. **Streteanu, F.** *Tratat de drept penal. Partea Generală*, vol I, editura C.H.Beck, București 2008, p. 381
82. **Ștefănescu, B.** *Garanțiile juridice ale respectării legii procesual penale în activitatea de judecată*, editura Hamangiu, București, 2007
83. **Sudre, Fr.** *Droit europeen des droits de l'homme*, 9^e edition, revue et augmentee, PUF, Paris, 2008
84. **Taormina, C.** *Diritto processuale penale*, editura Giapichelli, Torino, 1995
85. **Tessitore, A., Marino C.**, *Intercettazioni elettroniche e informatiche. Le tecniche*. Editura Libri Sandit, Albino, 2012
86. **Theodoru, Gr.** *Teoria și practica recursului penal*, editura Hamangiu, București 2007, p. 321
87. **Theodoru, Gr.** *Tratat de drept procesual penal*, Editura Hamangiu, București, 2007

88. **Trechsel, S.** *Human Rights in criminal proceedings*, editura Oxford University Press, New York, 2007
89. **Tudoran, M. V.** *Teoria și practica interceptărilor și înregistrărilor audio sau video judiciare*, Editura Universul Juridic, București, 2012,
90. **Udroiu, M.** *Unele reflecții asupra reglementării sistemului procedural în proiectul noului Cod de procedură penală*, în Buletin de informare legislativă nr. 1/2010
91. **Udroiu, M., Predescu, O.**, *Protecția europeană a drepturilor Omului și procesul penal român*, editura C.H. Beck., București, 2008,
92. **Udroiu, M., Slăvoiu, R., Predescu, O.**, *Tehnici speciale de investigare*, editura CH Beck, București, 2010
93. **Uța, C.**, *Considerații pe marginea competenței organelor care efectuează interceptările și înregistrările audio sau video*, în Dreptul nr. 6/2008,
94. **Vele, A.** *Le intercettazioni nel sistema processuale penale. Tra garanzie e prospettive di riforma*, editura CEDAM, Milano, 2011, p. 112
95. **Volonciu, N.** *Tratat de procedură penală*, vol I, ed. Paideia, București 1996,
96. **Volonciu, N.** *Tratat de procedură Penală*, Vol II, ed. Paideia, București, 2001
97. **Volonciu, N., Barbu, A.** *Codul de procedură penală comentat. Probele și mijloacele de probă*, editura Hamangiu, București, 2007, p. 143
98. **Volonciu, N., Țucudeanu, Al.** *Codul de procedură penală comentat. Art. 200-286. Urmărirea Penală*, Editura hamangiu, București, 2007
99. **Wachsmann, P.** *Le droit au secret de la vie privée. Le droit au respect de la vie privée au sens de la Convencion européenne des driot de l'homme*, Fr. Sudre (dir.), Droit et Justice nr 63/2005
100. **Warren, S. D., Brandeis, L. D.** *The Right to Privacy*, în Harvard Law Review, Vol. 4, Nr. 5/1890
101. **Zarafiu, A.** *Legea nr. 202/2010. Procedură penală. Comentarii și soluții*, Ed. C.H. Beck, București, 2011

Hotărâri ale Curții Europene a Drepturilor Omului

1. **CEDO**, hot. *A c. Franței.*
2. **CEDO**, hot. *A.B c. Olandei.*
3. **CEDO**, hot. *Afacerea lingvistică belgiană c. Belgiei.*
4. **CEDO**, hot. *Al-Nashif c. Bulgariei,*
5. **CEDO**, hot. *Amann c. Elveției.*
6. **CEDO**, hot. *Antunes Rocha c. Protugalia*
7. **CEDO**, hot. *Aksoy c. Turciei*
8. **CEDO**, hot. *Association for European Integration and Human Rights și Ekimdzhiev c. Bulgariei*
9. **CEDO**, hot. *Artico c. Italiei*
10. **CEDO**, hot. *Brincat c. Italiei*
11. **CEDO**, hot. *Bochev c. Bulgariei*
12. **CEDO**, hot. *Buck c. Germaniei,*
13. **CEDO**, hot. *Bykov c Rusiei*
14. **CEDO**, hot. *Calmanovici c. României*
15. **CEDO**, hot. *Camenzind c. Elveției*
16. **CEDO**, hot. *Copland c. Regatului Unit*
17. **CEDO**, hot. *Craxi c. Italiei (nr. 2).*
18. **CEDO**, hot. *Deweer c. Belgiei.*
19. **CEDO**, hot. *Doerga c. Olandei*
20. **CEDO**, hot. *Dumitru Popescu c. Romaniei*
21. **CEDO**, hot. *Esbester c. Regatului Unit*
22. **CEDO**, hot. *Fitt c. Regatul Unit*
23. **CEDO**, hot. *Foxley v. the United Kingdom*
24. **CEDO**, hot. *Funke c. Franței.*
25. **CEDO**, hot. *Gregoris Papageorgiou vs. Greciei*
26. **CEDO**, hot. *Glor c. Elveției,*

27. **CEDO**, hot. *Goranova-Karaeneva c. Bulgariei*
28. **CEDO**, hot. *Hadri-Vionnet c. Elveției,*
29. **CEDO**, hot. *Hadzhiev c. Bulgariei*
30. **CEDO**, hot. *Halford c. Regatului Unit*
31. **CEDO**, hot. *Haralambie c. României,*
32. **CEDO**, hot. *Herbecq and Another c. Belgiei*
33. **CEDO**, hot. *Hirst c. Regatului Unit (2)*
34. **CEDO**, hot. *Huber c. Elveției*
35. **CEDO**, hot. *Huvig c. Franței.*
36. **CEDO**, hot. *Ignaccolo-Zenide c. României*
37. **CEDO**, hot. *Iliya Stefanov v. Bulgariei*
38. **CEDO**, hot. *Kennedy c. Regatului Unit*
39. **CEDO**, hot. *Khan c. Regatului Unit*
40. **CEDO**, hot. *Klass c. Germaniei*
41. **CEDO**, hot. *Kopp c. Elveției*
42. **CEDO**, hot. *Kruslin c. Franței*
43. **CEDO**, hot. *K.U. c. Finlandei*
44. **CEDO**, hot. *Kvasnica v. Slovaciei*
45. **CEDO**, hot. *Lambert c. Franței.*
46. **CEDO**, hot. *Leander v. Suediei*
47. **CEDO**, hot. *Liberty și alții c. Regatului Unit*
48. **CEDO**, hot. *Lüdi c. Elveției*
49. **CEDO**, hot. *Lupker c. Olandei*
50. **CEDO**, hot. *Lutz c. Germaniei.*
51. **CEDO**, hot. *Malone c. Regatului Unit*
52. **CEDO**, hot. *Margareta and Roger Andersson c. Suediei*
53. **CEDO**, hot. *Matheron c. Franței.*
54. **CEDO**, hot. *Matthews c. Regatului Unit*
55. **CEDO**, hot. *Messina c. Italiei (No.1).*
56. **CEDO**, hot. *Messina c. Italiei (No.3).*
57. **CEDO**, hot. *M.M. c. Olandei,*

58. **CEDO**, hot. *Modinos c. Cipru*
59. **CEDO**, hot. *Niemietz v. Germaniei*
60. **CEDO**, hot. *Open Door și Dublin Well Woman c. Irlanda*
61. **CEDO**, hot. *Pantea c. României*
62. **CEDO**, hot. *P.G. and J.H. c. Regatului Unit*
63. **CEDO**, hot. *Peck c. Regatului Unit*
64. **CEDO**, hot. *Perry c. Regatului Unit*
65. **CEDO**, hot. *Petrina c. României*
66. **CEDO**, hot. *Powell și Rayner c. Regatului Unit*
67. **CEDO**, hot. *Puzinas c. Lituaniei*
68. **CEDO**, hot. *Redgrave c. Regatului Unit*
69. **CEDO**, hot. *Rotaru c. României*
70. **CEDO**, hot. *S c. Elveției.*
71. **CEDO**, hot. *S. and Marper c. Regatului Unit*
72. **CEDO**, hot. *Schenk c. Elveției.*
73. **CEDO**, hot. *Schiesser c. Elveției*
74. **CEDO**, hot. *Silver și alții c. Regatului Unit*
75. **CEDO**, hot. *Sisojeva și alții c. Letonia*
76. **CEDO**, hot. *Société Colas Est și alții c. Franței*
77. **CEDO**, hot. *Sunday Times c. Regatului Unit*
78. **CEDO**, hot. *Taylor-Sabory c. Regatului Unit*
79. **CEDO**, hot. *Tysiāc c. Poloniei*
80. **CEDO**, *Tyrer c. Regatului Unit*
81. **CEDO**, hot. *Valenzuela Contreras c. Spaniei*
82. **CEDO**, hot. *Volokhy v. Ucrainei*
83. **CEDO**, hot. *W c. Regatului Unit*
84. **CEDO**, dec. *Weber and Saravia c. Germaniei*
85. **CEDO**, hot. *Wood c. Regatului Unit*

Decizii ale Instanțelor Statale din Statele Unite ale Americii

1. *People v. Hebbard* , 35 NY Crim . R. 165 (1916)
2. *Pavesich v. New England Life Insurance Co.*, 122 Ga. 190 (1905)
3. *Adams v. City of Battle Creek*, 250 F.3d 980, 986 (6th Cir. 2001)
4. *United States v. Peterson*, 812 F.2d 486, 490 (9th Cir. 1987)
5. *Doe v Aschroft* (S.D.N.Y.)
6. *U.S.v. Truong*, US. Court of Appeals, Fourth Circuit (17 iulie 1980)

Decizii ale Curții Supreme de Justiție a Statelor Unite ale Americii

1. *Alderman s. United States*, 349 US 165 (1969).
2. *Beck v. Ohio* 379 U.S. 89 (1964)
3. *Berger v. New York*, 388 U.S. 41 (1967)
4. [*Brady v. Maryland*](#) 373 U.S. 83 (1963)
5. *Brinegar v. United States*, [338 U.S. 160](#), 175-176 (1949)
6. *Carroll v. United States*, [267 U.S. 132](#), 162 (1925)
7. *Ex parte Jackson*, 96 U.S. 727 (1878)
8. *Goldman v. United States*, [316 U.S. 129](#) (1942)
9. *Husty v. United States*, [282 U.S. 694](#), 700-701 (1931);
10. *Katz v. United States*, 389 [U.S. 347](#) (1967)
11. *Kyllo v. United States*, 533 U.S. 27 (2001)
12. *Mapp v. Ohio*, 367 US 643, 655 (1961)
13. *Nardone v. United States*, 302 U.S. 379 (1937)
14. *Nardone v. United States*, 308 U.S. 338 (1939)
15. *Olmstead v. United States*, 277 U.S. 438 (1928).
16. *On Lee v. United States*, [343 U.S. 747](#) (1952)
17. *Osborn v. United States*, 385 US 323 (1966).

18. *Silverthorne Lumber Co. v. United States*, 251 U.S. 385 (1920).
19. *Silverman v. United States*, [365 U.S. 505](#) (1961)
20. *Smith v. Maryland*, 442 U.S. 735 (1979)
21. *United States v. Karo*, 468 U.S. 705 (1984)
22. *United States v. Knotts*, 460 U.S. 276 (1983)
23. *United States v. Miller*, 425 U.S. 435 (1976)
24. *United States v. U.S. District Court*, 407 U.S. 297 (1972).
25. *United States v White* [401 U.S. 745](#) (1971)
26. *Weeks vs. United States* [232 U.S. 383](#) (1914).